

Ο Δικαστικός και Ακαδημαϊκός κόσμος, τίμησαν την επετειακή εκδήλωση «Πτυχές Δικαιοσύνης στο Πολιορκημένο Μεσολόγγι»

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Αιτωλίας και Ακαρνανίας

Με προσέλευση που ξεπέρασε κάθε προσδοκία, στην κατάμεστη αίθουσα εκδηλώσεων του νεοκλασικού κτιρίου Πολιτιστικών Εκδηλώσεων του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών που φέρει την ονομασία του εμβληματικού Μεσολογγίτη ποιητή Κωστή Παλαμά, πραγματοποιήθηκε το απόγευμα της Κυριακής 15ης Μαρτίου 2026 η εκδήλωση “Πτυχές Δικαιοσύνης στο πολιορκημένο Μεσολόγγι”.

Η εκδήλωση αποτέλεσε συνδιοργάνωση της Ιεράς Μητροπόλεως Αιτωλίας και Ακαρνανίας στο πλαίσιο των επετειακών εκδηλώσεων για τα 200 χρόνια από την Έξοδο του Μεσολογγίου και της Εταιρίας Ελλήνων Δικαστικών Λειτουργών για τη Δημοκρατία και τις Ελευθερίες.

Έτυχε δε θερμής υποδοχής από το κοινό που παρευρέθηκε και αποτελείτο κυρίως από ανώτατους και ανώτερους Δικαστικούς Λειτουργούς και ακαδημαϊκούς. Παρέστησαν ο Μητροπολίτης Χαλκίδος, Ιστιαίας και Βορείων Σποράδων και Αντιπρόεδρος της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου κ. Χρυσόστομος, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας Μιχαήλ Πικραμένος, ο Πρόεδρος του Αρείου Πάγου επί τιμή Αθανάσιος Κουτρομάνος, οι Εισαγγελείς του Αρείου Πάγου επί τιμή Ξένη Δημητρίου και Βασίλειος Μαρκής, η Επίτροπος της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων Αγγελική Παπαπαναγιώτου-Λέζα, ο Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας επί τιμή και πρώην Υπουργός Γεώργιος Σταυρόπουλος, η Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας επί τιμή Σπυριδούλα Χρυσικοπούλου, η Αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου Αικατερίνη Χονδρορίζου και η Αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου επί τιμή Ζαμπέτα Στράτα, η Γενική Διευθύντρια της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργών, Σύμβουλος της Επικρατείας Ταξιαρχία Κόμβου, οι Αρεοπαγίτες και Αρεοπαγίτες επί τιμή Μαρία Παπαδημητρίου, Δομνίκη Λασπά, Δήμητρα Σίσκου, Πηνελόπη Παρτσαλίδου και Ευαγγελία Γιακουμάτου, η Πρόεδρος του Συμβουλίου Διοίκησης του Εφετείου Αθηνών, Πρόεδρος Εφετών Σοφία Λιγνού, οι Καθηγητές της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Καλλιόπη Χριστακάκου-Φωτιάδη, Ομότιμη Καθηγήτρια και διατελέσασα Κοσμήτορας αυτής, ο Αρεοπαγίτης Στέφανος-Σπυρίδων Πανταζόπουλος και η Ελισάβετ Πούλου-Οικονομίδου, οι Εκπρόσωποι του Υφυπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Χρήστου Δερμεντζόπουλου, κ. Καρτσιώτου και κ. Πανταζοπούλου, ο Αντιπρόεδρος του Α.Σ.Ε.Π. Ελευθέριος Μακρυλάκης, ο πρώην Υπουργός, Καθηγητής Γεώργιος Κατρούγκαλος, ο πρώην Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Διοικητικής Ανασυγκρότησης και πολιτευτής Αιτωλοακαρνανίας Γρηγόριος Θεοδωράκης, ο πρώην Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Δικαιοσύνης Μαρίνος Σκανδάμης, καθώς και ο Βουλευτής Αιτωλοακαρνανίας Αθανάσιος Παπαθανάσης.

Την εκδήλωση χαιρέτισε η Πρόεδρος της Εταιρίας Ελλήνων Δικαστικών Λειτουργών για τη Δημοκρατία και τις Ελευθερίες (Ε.Ελ.Δ.Λ.Δ.Ε.), Μαργαρίτα Στενιώτη, Πρόεδρος Εφετών, η οποία αναφέρθηκε συνοπτικά στα ιστορικά γεγονότα και στα μηνύματα της ηρωικής Εξόδου, δίνοντας μέσα από αυτά διάσταση και στη σύγχρονη Δικαιοσύνη και στα προβλήματα που καλούνται να αντιμετωπίσουν σήμερα οι Δικαστές.

Στη συνέχεια, αναγνώσθηκε ο χαιρετισμός του Πρύτανη του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Καθηγητή Γεράσιμου Σιάσου, με την αρωγή του οποίου φιλοξενήθηκε η εκδήλωση στον εμβληματικό χώρο του Πολιτιστικού Κέντρου “Κωστής Παλαμάς”. Στον χαιρετισμό τονίστηκε ότι το πολιορκημένο Μεσολόγγι απέδειξε ότι ο αγώνας για την ελευθερία υπήρξε ταυτόχρονα και αγώνας για τη συγκρότηση μιας πολιτείας βασισμένης στους θεσμούς του Δικαίου.

Οι εκλεκτοί ομιλητές Ιωσήφ Τσαλαγανίδης, Πρόεδρος του Αρείου Πάγου επί τιμή, Σπυρίδων Βλαχόπουλος, Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου της Νομικής Σχολής και μέλος του Πρυτανικού Συμβουλίου του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και η Μάνθα Ζωγράφου, Πρωτοδίκης Χαλκίδας, Υποψήφια Διδάκτωρ της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών και Γενική Γραμματέας της Ε.Ελ.Δ.Λ.Δ.Ε., ανέπτυξαν με τις εμβριθείς εισηγήσεις τους εκφάνσεις του Δικαίου και της οργάνωσης της Δικαιοσύνης μέσα στο πολιορκημένο Μεσολόγγι. Ειδικότερα, ο κ. Τσαλαγανίδης παρουσίασε τα πρώτα δείγματα οργάνωσης της Δικαιοσύνης στην επαναστατημένη Ελλάδα και ιδίως στο Μεσολόγγι, Ο κ. Βλαχόπουλος εστίασε στην ιδέα του Δικαίου και της Δικαιοσύνης όπως αποτυπώνονταν στις σελίδες της εφημερίδας “Ελληνικά Χρονικά”, του Ελβετού Φιλέλληνα Ιακώβου Μάγερ, ενώ η κ. Ζωγράφου ανέπτυξε το περιεχόμενο κάποιων ενδεικτικών αποφάσεων που εκδόθηκαν από τα Δικαστήρια του Μεσολογγίου και ορισμένα ειδικότερα θέματα της λειτουργίας τους. Τον συντονισμό της εκδήλωσης είχε η Σύμβουλος της Επικρατείας και Αντιπρόεδρος της Ε.Ελ.Δ.Λ.Δ.Ε. Σουλτάνα Κωνσταντίνου, η οποία στον σχολιασμό της, τόνισε μεταξύ άλλων ότι μέσα στις εξαιρετικά δύσκολες συνθήκες της πολιορκίας, η Ιερά Πόλη του Μεσολογγίου δεν υπήρξε μόνο τόπος ηρωϊκής αντίστασης αλλά και χώρος όπου διαμορφώθηκαν οι πρώτες βάσεις θεσμών και κανόνων Δικαιοσύνης του νεοσύστατου ελληνικού Κράτους.

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ. Δαμασκηνός, στην αποφώνησή του, ανέφερε τα εξής:

Σεβαστοί και εκλεκτοί προσκεκλημένοι,

Αξιότιμοι λειτουργοί της Δικαιοσύνης,

Ελλογιμώτατοι καθηγητές και αγαπητοί ομιλητές,

Κυρίες και κύριοι,

Με ιδιαίτερη χαρά παρακολουθήσαμε απόψε, την τόσο σημαντική και ουσιαστική εκδήλωση, η οποία ήταν αφιερωμένη σε ένα θέμα με ιδιαίτερο ιστορικό, ηθικό και πνευματικό βάρος: τις πτυχές της Δικαιοσύνης στο πολιορκημένο Μεσολόγγι, στο πλαίσιο των Επετειακών Εκδηλώσεων της Ιεράς Μητροπόλεως Αιτωλίας και Ακαρνανίας, για τα 200 έτη από την Ηρωική Έξοδο των Ελευθέρων Πολιορκημένων.

Το Μεσολόγγι δεν αποτελεί απλώς έναν τόπο ιστορικής μνήμης. Αποτελεί σύμβολο. Σύμβολο ελευθερίας, αυτοθυσίας, πίστης και βαθιάς συνείδησης δικαίου. Στις δραματικές εκείνες στιγμές της Ελληνικής Επανάστασης, όταν η πόλη δοκιμαζόταν από την πείνα, την πολιορκία και τον θάνατο, οι Μεσολογγίτες δεν αγωνίζονταν μόνο για την επιβίωσή τους. Αγωνίζονταν για κάτι βαθύτερο: για την ηθική τάξη του κόσμου, για την αποκατάσταση του δικαίου και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Η Δικαιοσύνη, άλλωστε, δεν είναι μόνο θεσμός. Είναι αξία. Είναι στάση ζωής. Είναι βαθιά ριζωμένη στην παράδοση του λαού μας και στην πνευματική κληρονομιά της Ορθοδοξίας. Η Εκκλησία πάντοτε δίδασκε ότι η δικαιοσύνη δεν είναι απλώς νομική έννοια, αλλά καρπός της αλήθειας και της αγάπης. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει η Αγία Γραφή, «δικαιοσύνη και κρίμα κατορθώματα Κυρίου».

Στο πολιορκημένο Μεσολόγγι, μέσα στις πιο δύσκολες συνθήκες, οι άνθρωποι εκείνοι κατόρθωσαν να διατηρήσουν όχι μόνο την πίστη και την ελπίδα τους, αλλά και την αίσθηση της δικαιοσύνης και της τάξης. Οργάνωσαν θεσμούς, δημιούργησαν μορφές διοίκησης, προσπάθησαν να διατηρήσουν την κοινωνική συνοχή και την ηθική ισορροπία. Αυτό αποδεικνύει ότι ακόμη και μέσα στην τραγικότητα της ιστορίας, ο άνθρωπος αναζητά και υπερασπίζεται το δίκαιο.

Απόψε είχαμε την ευκαιρία να φωτίσουμε αυτές τις πτυχές μέσα από εξαιρετικές εισηγήσεις, οι οποίες ανέδειξαν με επιστημονική τεκμηρίωση αλλά και ιστορική ευαισθησία τον τρόπο με τον οποίο η έννοια της Δικαιοσύνης διαμορφώθηκε και λειτούργησε σε μια από τις πιο ηρωικές στιγμές του Έθνους μας.

Θα ήθελα από καρδιάς να ευχαριστήσω θερμά τον αξιότιμο κ. Ιωσήφ Τσαλαγανίδη,

Πρόεδρο του Αρείου Πάγου ε.τ., ο οποίος με την εμπειρία και τη βαθιά γνώση του ανέδειξε τα πρώτα δείγματα οργάνωσης της Δικαιοσύνης στην επαναστατημένη Ελλάδα και στο Μεσολόγγι. Η συμβολή του μας βοήθησε να κατανοήσουμε πώς μέσα από τον αγώνα για ελευθερία γεννήθηκαν οι βάσεις του νεότερου ελληνικού κράτους και των θεσμών του.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλουμε επίσης στον αξιότιμο καθηγητή κ. Σπυρίδωνα Βλαχόπουλο, Καθηγητή Συνταγματικού Δικαίου της Νομικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, ο οποίος μέσα από τη ματιά της νομικής επιστήμης και την αξιοποίηση των ιστορικών πηγών ανέδειξε τη σχέση δικαίου και κοινωνίας στα χρόνια της Επανάστασης. Η προσέγγισή του μας υπενθύμισε ότι το δίκαιο δεν είναι στατικό, αλλά γεννιέται μέσα από τις ανάγκες και τις αξίες της κοινωνίας.

Εξίσου θερμά θα ήθελα να ευχαριστήσω την αξιότιμη κα Μάνθα Ζωγράφου, Πρωτοδίκη και Υποψήφια Διδάκτορα της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, για την ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα και τεκμηριωμένη εισήγησή της σχετικά με τα δικαστήρια και τις δικαστικές αποφάσεις στο επαναστατημένο Μεσολόγγι. Μέσα από την εργασία της αναδείχθηκε με σαφήνεια ότι ακόμη και σε συνθήκες πολιορκίας, οι άνθρωποι εκείνοι ένιωθαν την ανάγκη να αποδίδεται δικαιοσύνη, να τηρείται η τάξη και να προστατεύεται η κοινωνική αρμονία. Με την επιστημονική της ευαισθησία, την αγάπη της για την ιστορία και την επιμονή της, κατόρθωσε να φέρει κοντά αξιόλογους επιστήμονες και να δημιουργήσει έναν χώρο γόνιμου διαλόγου και προβληματισμού. Τέτοιες πρωτοβουλίες αποτελούν πραγματική προσφορά στην επιστημονική κοινότητα αλλά και στην ιστορική μνήμη του τόπου μας.

Θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω θερμά την αξιότιμη κα Σουλτάνα Κωνσταντίνου, Σύμβουλο της Επικρατείας, για τον άρτιο και ουσιαστικό συντονισμό της εκδήλωσης, ο οποίος συνέβαλε καθοριστικά στην ομαλή και δημιουργική εξέλιξη της συζήτησης.

Κυρίες και κύριοι,

Το Μεσολόγγι δεν είναι μόνο παρελθόν. Είναι ζωντανή παρακαταθήκη. Μας υπενθυμίζει ότι η ελευθερία και η δικαιοσύνη δεν είναι δεδομένα αγαθά, αλλά καρποί αγώνα, θυσίας και ευθύνης.

Μας καλεί να διατηρούμε ζωντανές τις αξίες εκείνες που συγκρότησαν την εθνική μας ταυτότητα. Σε μια εποχή κατά την οποία οι κοινωνίες αντιμετωπίζουν νέες προκλήσεις και δοκιμασίες, η μνήμη του Μεσολογγίου λειτουργεί ως ηθικός φάρος. Μας διδάσκει ότι ακόμη και στις πιο δύσκολες στιγμές, ο άνθρωπος μπορεί να

σταθεί όρθιος όταν στηρίζεται στην πίστη, στην ενότητα.

Η Δικαιοσύνη όμως, αποτελεί έναν από τους πυλώνες της ανθρώπινης κοινωνίας. Δεν περιορίζεται μόνο στην εφαρμογή των νόμων, αλλά εκφράζει την βαθύτερη ανάγκη του ανθρώπου για ισορροπία, αλήθεια και σεβασμό της ανθρώπινης αξίας. Στην ορθόδοξη πνευματική παράδοση η δικαιοσύνη συνδέεται άρρηκτα με την αγάπη, την επιείκεια και τη διάκριση, διότι η αληθινή δικαιοσύνη δεν είναι ψυχρή επιβολή κανόνων, αλλά έκφραση της ηθικής τάξης που ο Θεός έχει θέσει μέσα στον κόσμο. Όταν η δικαιοσύνη υπηρετείται με ευθύνη, ακεραιότητα και συναίσθηση της αποστολής της, τότε γίνεται εγγύηση ελευθερίας, ειρήνης και κοινωνικής συνοχής. Γι' αυτό και κάθε κοινωνία που θέλει να παραμείνει ζωντανή και δημιουργική οφείλει να καλλιεργεί βαθιά μέσα στους θεσμούς της αλλά και μέσα στις καρδιές των ανθρώπων την αγάπη προς το δίκαιο.

Η Εκκλησία, η οποία πάντοτε συμπορεύεται με τον λαό και την ιστορία του, αισθάνεται βαθιά ευθύνη να διαφυλάσσει αυτή τη μνήμη και να τη μεταδίδει στις επόμενες γενιές. Διότι η ιστορική μνήμη δεν είναι απλώς αναφορά στο παρελθόν• είναι οδηγός για το μέλλον.

Εύχομαι εκδηλώσεις όπως η αποψινή να συνεχιστούν και να πολλαπλασιαστούν, διότι συμβάλλουν ουσιαστικά στην καλλιέργεια της γνώσης, στην ενίσχυση της ιστορικής συνείδησης και στη διατήρηση των αξιών που συγκροτούν την πνευματική ταυτότητα του τόπου μας.

[Δείτε ΕΔΩ φωτογραφικό υλικό](#)